

PERSBERICHT

Nederlanders minder drukbezet met verplichtingen

Den Haag, 26 november 2013

- Nederlanders vanaf 12 jaar besteden in 2011 gemiddeld 41,2 uur per week aan (de optelsom van) betaald werk, onderwijs, huishouden en zorgtaken, samen verplichtingen genoemd. In 2006 was dat nog ruim anderhalf uur meer per week.
- De tijd besteed aan betaald werk is gelijk gebleven: Nederlanders besteden in 2011 vooral minder tijd aan het huishouden dan enkele jaren geleden.
- Tussen 2006 en 2011 stijgt het mediagebruik van Nederlanders naar bijna 21 uur per week: vooral het internetgebruik, maar ook het televisiekijken neemt toe. Het lezen van gedrukte media (krant, tijdschrift, boek) neemt verder af.
- De beschikbare tijd voor recreatie en maatschappelijk participatie (zoals vrijwilligerswerk) is vrijwel gelijk gebleven.
- Nederlanders zijn voor hun dagelijkse activiteiten gemiddeld 9 uur per week onderweg. In 2011 zijn ze iets langer onderweg in het kader van woon-werkverkeer en wat minder lang in de vrije tijd. Vooral de auto laat men iets vaker staan.
- 46% van de vrouwen en 35% van de mannen tussen de 20 en 65 jaar voelt zich in 2011 minstens een dag per week opgejaagd.

Dit zijn enkele bevindingen uit het rapport '*Met het oog op de tijd, Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders*' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) dat op 26 november 2013 verschijnt. In het rapport, onder redactie van dr. Mariëlle Cloin, gaan diverse SCP onderzoekers in op de manier waarop Nederlanders hun tijd besteden. Uiteenlopende zaken komen aan bod, zoals betaald werk, huishouden en de zorg voor kinderen, slapen, eten en drinken en diverse vormen van vrijetijdsbesteding, waaronder mediagebruik, uitgaan, hobby's en vrijwilligerswerk. Het rapport is gebaseerd op het tijdsbestedingsonderzoek. De gegevens zijn verzameld tussen maart 2011 en maart 2012. De nadruk ligt op een vergelijking tussen de jaren 2006 en 2011, maar de gepresenteerde cijfers beslaan ook de periode 1975-2005.

Nederlanders minder druk; een trend doorbroken

Dat Nederlanders in het totaal minder tijd kwijt zijn aan verplichte taken als betaald werk en het huishouden kwam in de lange reeks van tijdsbestedingsonderzoeken (vanaf 1975) niet eerder voor. De terugloop komt doordat mensen minder tijd aan huishoudelijke taken besteden. Het tijdsbeslag daarvan loopt terug van 20,3 uur per week in 2006 tot 17,9 uur in 2011, een afname van 2,4 uur per week. Onder de 20-64-jarigen is dat zelfs 2,7 uur per week. Men bezuinigt vooral op routineuze taken als koken, schoonmaken en de was doen. De tijd voor bijvoorbeeld boodschappen doen neemt niet af. De tijd besteed aan betaald werk blijft in dezelfde periode gelijk. Toch is ook dat een breuk met het verleden, want lange tijd nam het tijdsbeslag van betaald werk toe. Het is aannemelijk dat dit komt door de economische crisis.

Bij zowel vrouwen als mannen ging er minder tijd naar huishoudelijke taken. In uren gemeten bezuinigden vrouwen hier meer op dan mannen, maar zij doen ook beduidend meer in het huishouden. Bij beiden daalt de tijdsbesteding naar rato van hun inbreng; er is daardoor geen sprake van een gelijkere verdeling van de taken thuis tussen vrouwen en mannen. Verder bezuinigden ouders met jonge kinderen tot 4 jaar en juist met wat oudere kinderen relatief veel op huishoudelijke taken. De tijd die ouders aan hun kinderen (tot 18 jaar) besteden is gelijk gebleven.

Drukke ongelijker verdeeld?

De geconstateerde terugloop in het tijdsbeslag van verplichtingen doet zich niet bij alle groepen in de samenleving in gelijke mate voor. Onder vrouwen neemt de omvang van verplichte taken af, onder mannen blijft deze ongewijzigd. Ook toegespitst op de drukker bezette 20-64-jarigen neemt de verplichte tijd af van 46,7 uur naar 45,9 uur per week. Daarbinnen concentreert de drukte zich wat sterker bij toch al drukbezette groepen, zoals ouders met jonge kinderen en voltijdwerkers. Zo zijn ouders met jonge kinderen meer dan gemiddeld drukbezet met verplichte taken. Ook zij bezuinigen op tijd voor het huishouden, maar men ging in die levensfase ook wat meer betaald werken. Hierdoor veranderde per saldo de optelsom van verplichte taken niet. In weerwil van de algemene trend hebben Nederlanders die voltijds werken (35 uur per week of meer) het wel drukker gekregen in de periode 2006-2011. Zij zijn iets meer tijd in betaald werk gaan steken. Zij bezuinigden tegelijkertijd op het huishouden, maar niet voldoende om de toename in arbeidstijd te compenseren.

Hoeveelheid vrije tijd niet afgenomen

Nederlanders van 12 jaar en ouder hebben in een gemiddelde week 47,8 uur vrije tijd. Eerder daalde de vrije tijd als gevolg van een toename van het tijdsbeslag van verplichtingen. In de periode 2000-2005 stagneerde die daling al en tussen 2006 en 2011 is van daling van de hoeveelheid vrije tijd geen sprake. Alleen mensen met een voltijd baan zien hun aantal vrije uren met bijna 2 uur per week teruglopen. Voor anderen blijft de hoeveelheid vrije tijd gelijk of neemt wat toe. Binnen de vrije tijd neemt de tijd voor mediagebruik toe en de tijd voor sociale contacten neemt (verder) af. Ook reizen Nederlanders in 2011 wat minder in hun vrije tijd, in het bijzonder met de auto.

Meer internet en televisie, minder gedrukte media

Nederlanders besteden het grootste deel van hun vrije tijd aan mediagebruik. Het mediatijdsbudget bedroeg decennia lang rond de 19 uur per persoon per week. In

de periode tussen 2006 en 2011 is dit toegenomen tot gemiddeld bijna 21 uur per week. Niet onverwacht neemt het internet- en computergebruik in de vrije tijd toe van gemiddeld 2,8 uur naar 4 uur per week. Tieners en jongeren zijn nog altijd langer dan gemiddeld op internet te vinden, maar onderen ouderen neemt de tijd die zij hieraan besteden relatief snel toe.

Opvallend is dat ook de televisiekijktijd, na een aanvankelijke daling enkele jaren geleden, tussen 2006 en 2011 toenam van 12,7 uur naar 14 uur per week. De tijd besteed aan het lezen van kranten, tijdschriften en boeken neemt verder af van 3,9 uur naar 2,5 uur per week.

Recreatie en maatschappelijke participatie: verschuivingen onder de oppervlakte

De tijd voor sociale contacten, zoals telefoneren en op visite gaan, is verder afgenomen de laatste jaren. Het onderhouden van online sociale contacten is als enige vorm wel in bescheiden mate toegenomen. Tegelijk gaat er wat meer tijd naar feestjes thuis en het eten met vrienden. Dat is tot uitgaan gerekend. Er deden zich weinig veranderingen voor in de tijd die gaat naar uitstapjes, maar men besteedt wel wat minder tijd aan hobby's en spelletjes in de vrije tijd.

De hoeveelheid tijd die Nederlanders gemiddeld per week aan vrijwilligerswerk besteden, is de afgelopen decennia redelijk constant gebleven: in 2006 en 2011 gaat het om een klein uur per week. Aan informele hulp (aan personen in andere huishoudens) zijn Nederlanders in 2011 gemiddeld een uur per week kwijt. Wat minder tijd, maar wel constant in omvang, gaat naar religieuze praktisering, zoals bidden of naar de kerk gaan: een klein half uur per week.

Veelal vaste tijdstructuur

In de tijdstippen waarop Nederlanders eten, slapen, het huishouden doen en reizen is de laatste jaren niet veel veranderd. Op doordeweekse avonden is er sprake van een bescheiden toename van het aandeel werkenden: dit zijn vooral hoogopgeleiden met enige vrijheid in het bepalen van hun eigen werkplek en -tijden.

Tijdsdruk

In 2011 voelen vier op de tien mensen zich minstens een dag per week opgejaagd. Een op de tien geeft aan zich in het dagelijks leven bijna altijd opgejaagd te voelen. Vrouwen ervaren dergelijke gevoelens vaker dan mannen. Ook rapporteren mensen met veel verplichtingen dergelijke gevoelens iets vaker dan gemiddeld (48%), maar ook onder mensen met minder verplichtingen komen dergelijke gevoelens voor (36%). Drukbezette Nederlanders ervaren wel beduidend vaker het gevoel niet over voldoende vrije tijd te beschikken. Van de meest met verplichtingen belaste helft van de 20-64-jarigen zegt 56% over voldoende vrije tijd te beschikken. Onder de minst drukke helft is dat 81%.

SCP-publicatie 2013/26, *Met het oog op de tijd. Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders*, november 2013, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, ISBN 978 90 377 0670 3, prijs € 32,-. De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet-)boekhandel of te bestellen/downloaden via de website: www.scp.nl

Voor meer informatie: SCP: Mariëlle Cloïn, tel.: 070 - 340 7984, e-mail: m.cloin@scp.nl.

Voor algemene informatie: Irma Schenk (voorlichter), tel. 070 - 340 5605, e-mail: i.schenk@scp.nl.